

	RADNA UPUTA ODRŽAVANJE RADNE ODJEĆE ZAPOSLENIKA	Oznaka dokumenta:RU-ORO Verzija: 2.0
--	--	---

U Republici Hrvatskoj do sada nije izrađen standard ili smjernice za pranje i održavanje rublja u objektima koji obavljaju djelatnost proizvodnje i/ili prerade hrane na državnoj razini.

Temeljni standardi za pranje rublja Europskog sustava kvalitete su Analize rizika i suzbijanja bio-kontaminacije (RABC) koji su u upotrebi diljem Europe pod normom EN 14065 RABC. Ovim Standardom pranja donose se specifične smjernice koje precizno definiraju mikrobiološka ograničenja za tekstil i vodu i druge elemente vezane uz pranje rublja (zgrade, oprema, sustavi upravljanja, funkcioniranje, odnosi s korisnicima i kontrolna lista usklađenosti, unutarnja i vanjska kontrola). Standardom pranja opisani su koraci koji se moraju poduzeti kako bi rizik prijenosa i širenja infekcije rubljem bio sveden na minimum te kako bi se osigurali preduvjeti za provedbu norme HRN EN 14065:2016 RABC

STANDARD 1. Standard pranja i održavanja rublja prema vrsti rizika i stupnju čistoće rublja.

Sve rublje nakon pranja mora biti čisto, bez neugodnih mirisa i bez mikrobiološke kontaminacije te mora ispunjavati mikrobiološke zahtjeve u skladu s ovim Standardom. U objektu rublje je razvrstano i pravilno označeno prema vrsti rizika od onečišćenja, a objekt ima propisane procedure razvrstavanja i rukovanja rubljem u cilju sprječavanja kontaminacije.

STANDARD 2. Standardni operativni postupak pranja i održavanja (SOP)

Svaki objekt mora imati SOP pranja i održavanja rublja izrađen prema specifičnostima djelatnosti u objektu.

STANDARD 3. Kvalitetno vođenje poslova pranja i održavanja rublja i odgovornost

Kvalitetno vođenje poslova pranja i održavanja rublja i odgovornost u objektima uključuje vođenje procesa pranja i održavanja rublja, izvješćivanje i ocjenjivanje pranja s odgovornošću svakog radnika za kvalitetu obrađenog rublja.

Postupak rukovanja rubljem:

- Sve **čisto** rublje mora se čuvati i držati iznad razine poda u čistom, zatvorenom ormaru i mora biti odvojeno od korištenog/prljavog rublja.
- Vrata ormara za rublje moraju biti zatvorena kako bi bilo spriječeno onečišćenje koji se prenose zrakom.
- Materijal vreća za pakiranje čistog rublja mora imati sličnu mikrobiološku čistoću kao i rublje. Čisto rublje mora biti neoštećeno jer oštećeno može ozlijediti zaposlenika. Stanje rublja treba pratiti voditelj objekta.
- **Korišteno** rublje, koje ne spada u kategoriju kontaminiranog mora biti stavljeno u prozirnu plastičnu vreću za rublje.

Korištenje vreća za spremanje i prijevoz rublja:

- Vreće za rublje moraju biti izrađene od materijala koji je prikladan za namijenjenu svrhu, u dobrom stanju i bez nedostataka kao što su rupe ili pokidani dijelovi i moraju se zatvarati na odgovarajući način odnosno imati mehanizam za zatvaranje kako bi se osiguralo da sadržaj ostane u vreći.
- Vreće ne smiju biti prepunjene radi omogućavanja ispravnog zatvaranja te sigurnog i neometanog rukovanja.

Postupak pranja rublja:

- Veliki broj mikroorganizama će biti fizički eliminiran iz rublja upotrebom deterdženta i vode, a veći dio uništen pranjem na visokoj temperaturi. Preostali mikroorganizmi će biti uništeni u procesu sušenja i glačanja.
- Rublje koje je uprljano tjelesnim tekućinama, izlučevinama/fekalijama treba prati zasebno, nakon sveg ostalog rublja, u ciklusu najviše moguće temperature za tu tkaninu.
- Rublje otporno na toplinu mora se obrađivati u ciklusu kojim se postiže temperatura do 80- 90°C (najmanje 30 minuta) ili 60°C (najmanje 45 minuta).

Dezinfekcijski postupak - termičko pranje (korištenog rublja)

Proces pranja za korišteno i zarazno rublje treba uključiti dezinfekcijski ciklus gdje se temperatura treba održavati na:

- 60 °C najmanje 15 minuta ili, poželjno
- 90 °C najmanje 10 minuta.

Proces pranja rublja sastoji se od 3 faze koje su obavezne bez obzira na to radi li se o korištenom ili kontaminiranom rublju:

- **pranje** - u fazama pranja treba osigurati da sve rublje bude vidljivo čisto tako da je uklonjen uzrok kontaminacije iz tkanine
- **dezinfekcija** - faza kemijske ili termičke dezinfekcijske obrade treba biti provedena na svim vrstama rublja radi smanjenja i eliminiranja održive količine mikroorganizama
- **ispiranje** - broj živih mikroorganizama na rublju se smanjuje korištenjem otapala.

Zamjena radne odjeće obavlja se svaki radni dan, odnosno nakon 2 odrađene smjene, u slučaju potrebe i češće.

Ukoliko Voditelj objekta predoperativnom kontrolom utvrdi da radna odjeća zaposlenika nije čista, ista se ne smije koristiti u radu dok se ne provede ponovno održavanje radne odjeće prema propisanoj proceduri. Voditelj objekta o ovakvim slučajevima ispunjava *Evidenciju utvrđivanja nesukladnosti*. Voditelj HACCP tima kontrolira izvršenje ove procedure.

	RADNA UPUTA ODRŽAVANJE RADNE ODJEĆE ZAPOSLENIKA	Oznaka dokumenta:RU-ORO Verzija: 2.0
--	--	---

Dizajniranjem zaštitne odjeće na adekvatan način, osigurava se pravilan položaj na zaposleniku za vrijeme korištenja, odjeća ostaje na mjestu predviđenom za vrijeme uporabe, pri tome uzevši u obzir faktor okoline, kao i pokrete i položaje u koje se osoba dovodi za vrijeme obavljanja posla ili drugih aktivnosti.

U tu svrhu, odgovarajuće karakteristike, kao adekvatna prilagodljivost sistemima ili adekvatan raspon veličina, osiguravaju da zaštitna odjeća bude prilagodljiva morfologiji korisnika.

Dizajn zaštitne odjeće treba osiguravati da odgovarajući dijelovi tijela ostaju pokriveni pri očekivanim pokretima nosioca (npr. jakna treba dosezati do struka kada se dignu ruke) ako je to definirano u specifičnoj normi.

Specifične norme za zaštitnu odjeću trebaju sadržavati i ispitne kriterije poput :

- provjere da li se odjeća može lagano obući i skinuti,
- mogućnosti pokretanja ruku, koljena i pregibanja,
- da nema otkrivenih dijelova tijela za vrijeme pokretanja,
- da hlače i jakne imaju adekvatne preklope i
- da proizvođač pruža adekvatne informacije sa objašnjenjem pravilne uporabe zaštitne odjeće.

Gdje je primjenjivo, dizajn zaštitne odjeće uzima u obzir druge dijelove zaštitne odjeće ili opreme koja se nosi zajedno sa zaštitnom odjećom. Odgovarajući stupnjevi zaštite trebaju osigurati preklapanje područja proizvoda od istog proizvođača kao npr. rukavi i rukavice, hlače i obuća, kapuljača i kombinacije sredstava za disanje.

U svakoj specifičnoj normi trebaju se definirati minimalna mehanička svojstva kako bi se osigurala čvrstoća odjeće.

Pojedine norme zahtijevaju informaciju o masi. U tom slučaju masa se treba dati za cjelokupnu odjeću u sklopu informacija od proizvođača ili pri označavanju. Masa se mjeri pri 20° C, relativnoj vlažnosti od 65% i prema novim uvjetima, tolerancija ili raspon mase treba se definirati u specifičnim normama. Masa jedne veličine odjeće treba se izmjeriti kako bi se provjerila navedena masa dana u informaciji od proizvođača ili pri označavanju.

Zaštitna odjeća osigurava zaposleniku stupanj udobnosti u kombinaciji sa stupnjem zaštite od opasnosti, uvjetima okoline, stupnjevima zaposlenikove aktivnosti te unaprijed očekivanom vremenu korištenja zaštitne odjeće.

Specifične norme uključuju zahtjeve povezane sa udobnošću pojedinih tipova zaštitne odjeće i metoda za njihovu procjenu (npr. procjena ručnim pregledavanjem, vizualni pregled ili pokušaj nošenja).

Zaštitna odjeća ne smije:

- imati grubu, hrapavu ili tvrdu površinu koja može iritirati ili ozlijediti zaposlenika;
- biti uska i ograničavati protok krvi;
- biti prelabava i/ili prečvrsta i utjecajna na pokrete.

Gdje je dopušteno, zaštitna odjeća treba biti napravljena od materijala sa niskom otpornošću na vodenu paru i/ili viskom propusnosti na zrak i/ili treba biti dovoljno ventilirana da minimizira neudobnost i toplinski stres. U tim slučajevima ispitna metoda i zahtjev za otpornost materijala ili odjeće na vodenu paru, propusnost zraka materijala ili ventiliranost odjeće trebaju biti specificirani u normama.